

Βιβλιοπαρουσίασις

«Δὲν θὰ σιωπήσουμε ποτὲ» Οἱ Προκηρύξεις τοῦ Λευκοῦ Ρόδου (1942-1943)

Ἐκδόσεις «Πατάκη», Αθήνα, ἔκδοση πρώτη,
Μάϊος 2019, σελίδες 80 (14,5 x 20,5 ἐκ.).

Πρόλογος: Θανάσης Τριαρίδης.

Μετάφραση - Χρονολόγιο: Θεωδωρῆς Τσομίδης.

Περιεχόμενα

Πρόλογος: Θανάσης Τριαρίδης.

Οἱ Προκηρύξεις τοῦ Λευκοῦ Ρόδου (1942-1943)

Λευκὸ Ρόδο - Προκήρυξη πρώτη.

Λευκὸ Ρόδο - Προκήρυξη δεύτερη.

Λευκὸ Ρόδο - Προκήρυξη τρίτη.

Λευκὸ Ρόδο - Προκήρυξη τέταρτη.

Λευκὸ Ρόδο - Προκήρυξη πέμπτη.

Λευκὸ Ρόδο - Προκήρυξη ἕκτη.

Ἀναλυτικὸ Χρονολόγιο γιὰ τὴν Ὄργάνωση τοῦ Λευκοῦ Ρόδου.

* * *

Ἡ ἱστορία τοῦ «Λευκοῦ Ρόδου», ἄγνωστη ἐν πολλοῖς στὴν Ἑλλάδα, εἶναι πλέον ἕνας θρῦλος τῆς ἱστορίας τῆς Δύσης: πρόκειται γιὰ μιὰ ομάδα φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου, μὲ ἕτερογενεῖς κοινωνικὲς, πολιτικὲς καὶ θρη-

σκευτικές πεποιθήσεις, οί όποίοι δημιούργησαν, μεσουήτος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, τήν πλέον έμβληματική άντιναζιστική όργάνωση τής Γερμανίας.

Τό «Λευκό Ρόδο», από τόν Ιούνιο του 1942 μέχρι τόν Φεβρουάριο του 1943, τύπωσε και μοίρασε στο προαύλιο του Πανεπιστημίου του Μονάχου έξι **Προκηρύξεις** ευθείας έναντίωσης στον Χίτλερ, στο ναζιστικό καθεστώς, στην ναζιστική ιδεολογία –και συνακόλουθα στην άνοχη και συναίνεση του γερμανικού λαού στα έγκλήματα του ναζισμού.

Πολύ σύντομα όλα τά μέλη τής όργάνωσης συνελήφθησαν και άποκεφαλίστηκαν μετά τις γνωστές δίκες-παρωδία του ναζιστικού καθεστώτος. **Α**νάμεσά τους και ή **Σόφι Σόλ**, πού πρόσφατα ψηφίστηκε ως ή σημαντικότερη Γερμανίδα του 20ού αιώνα.

Στό βιβλίο αυτό μεταφράζεται τό πλήρες κείμενο τών έξι **Προκηρύξεων** του «Λευκού Ρόδου», σε μιá προσπάθεια όχι μονάχα νά θυμηθοΰμε τήν κτηνωδία του ναζισμού, αλλά και νά σκεφτοΰμε πώς ή φράση τών φοιτητών του Μονάχου: «**Εί**μαστε όλοι ένοχοι, ένοχοι, ένοχοι», άφορā έμās, άφορā τά παροντικά και τά έπερχόμενα έγκλήματα του πολιτισμού μας, άφορā έμās και τά παιδιά μας στα χρόνια πού έρχονται.

* * *

Κυκλοφόρησε* πριν από λίγες ήμέρες (Πατάκης) ένα μικρό μά ιερό βιβλιαράκι: «**Δ**ε θά σιωπήσουμε ποτέ». **Οί Προκηρύξεις του Λευκού Ρόδου (1942-1943)**».

Διαβάζουμε επί τέλους στην γλώσσα μας τις έξι **Προκηρύξεις**, 3.000 –και κάτι– λέξεις συνολικά.

Εν τῷ μεταξύ, ή **άντιναζιστική ομάδα** έχει γίνει γνωστή σε όλο τόν κόσμο, μέσα από πλήθος βιβλίων, ταινιών ή μουσικῶν έργων.

Στήν Γερμανία ειδικά, τής άποδίδεται μεγάλη δημόσια τιμή, προς έξαγοράν τής ένοχής.

* * *

Ας μη μās ξεγελάνε ώστόσο όλα αυτά, βιβλία και τιμές· τό **Λευκό Ρόδο** στα χρόνια του ναζισμού ήταν σταγόνα στον ώκεανό.

Η σταγόνα βέβαια τρυπάει και τὸ μάρμαρο, ἀλλὰ θέλει πολὺ χρό- νο γιὰ νὰ τὸ κάνει, καὶ ἡ δράση τοῦ **Λευκοῦ Ρόδου** κράτησε ὀκτῶ μῆνες ὅλους κι ὅλους (Ιούνιος 1942 - Φε- βρουάριος 1943).

Μνημεῖο γιὰ τὸ **Λευκὸ Ρόδο** στὸ Μαρβούργο.

Καταχρηστικὰ κάνουμε λόγο σή- μερα γιὰ ἀντιστασιακὴ ὀργάνωση.

Στὴν πραγματικότητα ἦταν μιὰ μι- κρὴ παρέα πέντε φοιτητῶν καὶ ἑνὸς καθηγητῆ, ποὺ γράφει καὶ μοιράζει **Προκηρύξεις**, καὶ μιᾶς φούχτας ἀκόμη τριγύρω τους.

Αὐτὴ ἡ μικρὴ παρέα ὡστόσο ἔχει κάτι πράγματι **μοναδικό** στὴν ἱστορία τοῦ ἀντιναζιστικοῦ ἀγῶνα.

Ἡ μοναδικότητά της ὀφείλεται **στὴν πνευματικὴ ποιό- τητα τῶν παιδιῶν αὐτῶν.**

Σήμερα ἔχουν ἐκδοθεῖ ἡμερολόγια καὶ ἐπιστολές ὅλων τῶν μελῶν τοῦ **Λευκοῦ Ρόδου** καὶ μποροῦμε νὰ παρακολουθήσου- με τὴν πορεία τους, τὴν πνευματικὴ ἀγωνία καὶ τὶς ἀναζητή- σεις τους, τὰ διαβάσματά τους.

Οἱ πέντε νέοι τοῦ Μονάχου (καὶ ὁ δάσκαλός τους **Κουρτ Χουμπερ**) εἶναι **Χριστιανοί, ἄνθρωποι τῆς πίστεως καὶ τῆς προσευχῆς**: ὁ Χὰνς καὶ ἡ Σόφι Σὸλ **Λουθηρανοί**, ὁ Βίλι Γκράφ **Καθολικός**, ὁ Ἀλέξανδρος Σμόρελ **Ὁρθόδοξος**, ὁ Κρίστοφ Πρόμπστ μεταστρέφεται καὶ αὐτὸς στὸν **Καθολικισμό**.

Ὁ Χριστιανισμός τους εἶναι οἰκουμενικός καὶ φιλόξενος, ἀνοικτός καὶ ἀδογματίστος (γι' αὐτὸ καὶ στὶς **Προκηρύξεις** τους μποροῦν νὰ παραθέτουν Βίβλο καὶ Λάο Τσέ, Ἀριστοτέλη, Σίλερ, Γκαίτε, Νοβάλις).

Ὁ Χριστιανισμός τους πιστεύει στὴν ἐλευθερία καὶ στὴν ἀτομικότητα, ἐνάντια στὴν τυραννία καὶ στὴν μαζοποίηση τοῦ ναζισμοῦ.

Ἡ Χριστιανικὴ Πίστη τους καθορίζει τὴν μορφή τῆς ἀντί- στασῆς τους, ἀποτυπώνεται στὶς **Προκηρύξεις** τους, ἐπιβεβαι- ῶνεται στὸν τρόπο ποὺ ἀντιμετωπίζουν τὸν θάνατό τους στὴν **λαιμητόμο.**

Τὸ Λευκὸ Ρόδο εἶναι κατὰ τῆς βίας καὶ καλεῖ ρητὰ σὲ πα- θητικὴ ἀντίσταση, ὅπως ἀναπτύσσουν στὴν τρίτη **Προκήρυξη.**

Ἔχει σημασία ὡστόσο νὰ ἀναφέρουμε –ἀκόμη ἓνα δεῖγμα τοῦ σθένους τῆς ψυχῆς τους– ὅτι κατὰ τὴν δίκη, ὁ Χὰνς καὶ ἡ Σόφι Σὸλ, στὴν ἐρώτηση τοῦ τερατώδους δικαστῆ Φράϊσλερ

άν θα σκότωναν τόν Χίτλερ σέ περίπτωση πού εἶχαν τήν δυνατότητα, ἀπάντησαν μέ μιὰ φωνή «Ναί, ἀμέσως».

Ζητοῦν ἀπό τούς συμπατριῶτες τους νά κάνει ὁ καθένας ὄ,τι περνάει ἀπό τὸ χέρι του γιὰ νά *σαμποτάρουν* τήν ναζιστικὴ πολεμικὴ μηχανή, νά τὴν κάνουν νά μὴν μπορεῖ νά δουλέψει.

Στὶς *Προκηρύξεις* τους, καλοῦν κάθε ἄτομο νά ἀναλάβει τὴν εὐθύνη του «ὡς μέλος τοῦ χριστιανικοῦ καὶ τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ» ἐναντίον αὐτῆς τῆς «ἄθεις πολεμικῆς μηχανῆς» (σελ. 24).

Στὴν τέταρτη *Προκήρυξη*, ἐρμηνεύουν θεολογικὰ τὸν ναζισμό καὶ τὴν ἀντίσταση σέ αὐτόν:

«**Π**αντοῦ καὶ σέ κάθε ἐποχὴ οἱ δαίμονες παραφυλοῦσαν στὸ σκοτάδι, περιμένοντας τὴν ὥρα πού ὁ ἄνθρωπος γίνεται ἀδύναμος, τὴν ὥρα πού ἐγκαταλείπει αὐτόβουλα τὴν ἐλευθερία πού ἐξασφάλισε γιὰ ἐκείνον τὸ Θεϊκὸ Σχέδιο, τὴν ὥρα πού ἐνδίδει στὶς πιέσεις τοῦ Κακοῦ καὶ ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὶς δυνάμεις μιᾶς ὑπέρτερης ἠθικῆς τάξης. **Κ**αὶ ἀφότου κάνει μέ τὴν θέλησή του τὸ πρῶτο βῆμα, ὠθεῖται στὸ δεύτερο καὶ στὸ τρίτο καὶ στὸ ἐπόμενο μέ ταχύτητα πού κλιμακώνεται ραγδαῖα. **Κ**αὶ ἀντίστοιχα παντοῦ καὶ σέ κάθε ἐποχὴ μεγάλης ἀνάγκης ἐμφανίστηκαν ἄνθρωποι, προφῆτες καὶ ἅγιοι πού περιέσωσαν τὴν ἐλευθερία τους, πού κήρυσαν τὸν λόγο τοῦ ἑνὸς καὶ μοναδικοῦ Θεοῦ καὶ μέ τὴν βοήθειά Του παρακίνησαν τὸν λαὸ νά μεταστραφεῖ. **Ὁ** ἄνθρωπος βέβαια εἶναι ἐλεύθερος, ὅμως δίχως τὸν ἀληθινὸ Θεὸ εἶναι ἀνῆμπορος νά ἀμυνθεῖ ἐνάντια στὸ Κακό, εἶναι σὰν ἓνα καράβι χωρὶς κυβερνήτη, παραδομένο στὴν καταιγίδα, σὰν ἓνα νεογέννητο μακριὰ ἀπὸ τὴν μητέρα του, σὰν ἓνα σύννεφο πού τὸ διαλύει ὁ ἄνεμος» (σελ. 43-44).

Ἡ παραίτηση δηλαδὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν ἐλευθερία καὶ ἡ ὑποταγὴ στὴν τυραννία ἀποτελεῖ ἁμαρτία, σημαίνει ὅτι ἔχει ἐνδώσει στὸ Κακό.

Στὴν δευτέρη ἤδη *Προκήρυξη* –οἱ τέσσερις πρῶτες κυκλοφοροῦν μεταξὺ 27 Ἰουνίου καὶ 12 Ἰουλίου 1942– *καταγγέλλεται ρητὰ ἡ γενοκτονία τῶν Ἑβραίων τῆς Πολωνίας, ὡς τὸ πιὸ ἀποτρόπαιο ἔγκλημα στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας* (σελ. 30-31).

Γνωρίζετε ἄλλο ἀντιστασιακὸ κείμενο τῆς ἐποχῆς πού νά καταγγέλλει μέ τέτοια σαφήνεια καὶ σφοδρότητα τὴν γενοκτονικὴ πολιτικὴ τῆς Γερμανίας;

Διαθέτουμε σήμερα συγκλονιστικὰ γράμματα τῶν νέων

αὐτῶν πρὸς τοὺς οἰκείους τους, πρὶν ἀπὸ τὸν ἀποκεφαλισμό τους, καθὼς καὶ μαρτυρίες τῶν φυλάκων ἢ ἄλλων συγκρατούμενων, γιὰ νὰ διαπιστώσουμε ἐμβρόντητοι, ὅτι πορεύονται πρὸς τὸν θάνατο εἰρηνικὰ καὶ μὲ τὴν προσδοκία τῆς αἰώνιας ζωῆς.

Ὁ Κρίστοφ Πρὸμπστ ἀποχαιρετάει τὰ ἀδέρφια Σὸλ μὲ τὴν φράση «σὲ λίγο θὰ ξαναἰδωθοῦμε στὴν αἰωνιότητα»!

* * *

Κατακλείω μὲ κάτι πὺ ἐνδέχεται νὰ συγκινήσει τὸν Ἕλληνα ἀναγνώστη καὶ νὰ τὸν πείσει νὰ διαβάσει τὸ βιβλιαράκι αὐτό.

Ὁ Ἀλέξανδρος Σμόρελ ἔχει ἀνακηρυχθεῖ Ἅγιος ἀπὸ τὴν Ὑπερόριο Ρωσικὴ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία (καὶ ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο Μόσχας μετὰ τὴν ἀποκατάσταση κανονικῶν σχέσεων μὲ τὴν Ὑπερόριο) καὶ ἡ μνήμη του ἄγεται στὶς 13 Ἰουλίου, ἡμέρα τῆς ἀποτομῆς.

Εἶναι ἄλλωστε, ὅσο γνωρίζω, ὁ μόνος ἀπὸ τοὺς ἕξι, γιὰ τὸν ὁποῖο κυκλοφορεῖ ἓνα μικρὸ φυλλάδιο (48 σελίδες) στὰ ἑλληνικά: Ἀρχιμ. Κύριλλος Κεφαλόπουλος, «Ὁ Ἅγιος Ἀλέξανδρος Σμορέλλ», ἔκδοση τῆς ἐφημερίδας «Χριστιανικὴ», 2015 (βλ. σχετικὴ Βιβλιοπαρουσίασι [ἐδῶ](#)).

□

(*) Ἐφημερ. «Καθημερινή», 2.6.2019, σελ. 10. Τοῦ Σταύρου Ζουμπουλάκη. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

Μνημεῖο πρὸς τιμὴν
τῶν μελῶν τοῦ Λευκοῦ Ρόδου
μπροστὰ ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον
τοῦ Μονάχου.